

RADIO ŠTUDENT

Kultura> Teater v eter

Gledališče je naslednje

Ponedeljek, 7. 11. 2011

avtor/ica: Pia

Zadnjih nekaj tednov se je iznad Tržaške ceste v Ljubljani razpenjal velik bel transparent, na katerem smo brali: Janez Janša – Kdo je naslednji?, z dodano lokacijo, uro in datumom. Da ne gre za politično propagando ali najavo zbora stranke, ampak za oglaševanje gledališke predstave režiserja Janše, je bilo verjetno jasno le peščici. Preimenovanje trojice umetnikov je v predvolilnem času, ko nam grozi ponovitev brez razlike, ki pa bo tudi z razliko najbrž samo ponovitev, spet dobilo na aktualnosti.

Zadnjih nekaj tednov se je nad Tržaško cesto v Ljubljani razpenjal velik bel transparent, na katerem smo brali: Janez Janša – Kdo je naslednji? - z dodano lokacijo, uro in datumom. Da ne gre za politično propagando ali najavo zbora stranke, ampak za oglaševanje gledališke predstave režiserja Janše, je bilo verjetno jasno le peščici. Preimenovanje trojice umetnikov je v predvolilnem času, ko nam grozi ponovitev brez razlike, ki pa bo - četudi z razliko - najbrž samo ponovitev, spet dobilo na aktualnosti. Iz sredine tega absurda in cinizma se je bilo fantastično poigrati z mislijo, ali je morebiti kateri od privržencev politika Janše včeraj po pomoti zašel v Linhartovo dvorano.

Pa četudi je tja zašla samo vsega vajena publika sodobnega gledališča, ji je na poligonu, spretno postavljenem med umetnostjo in politiko, med imaginacijo in delovanjem, med uprizarjanjem in akcijo, kaj lahko spodrsnilo. Šest energičnih performerjev se je na odru s polno prisotnostjo med intimnostjo in politično subjektivnostjo igralo in borilo s ciničnim statusom quo sodobne parlamentarne demokracije in postindustrijskega kapitalizma. Pri tem pa niso pozabili prevprašati stabilnosti stola, na katerem z navajeno ciničnostjo sedi večno potencialni gledališki protagonist tega »boja z«.

Leitmotiv dogodka so imena in številke, katerih akumulacija nujno rezultira v izčrpanost, a v procesu izčrpavanja nase lepi raznorodne pomene in konotacije. Površina in stene odra so popisane z imeni Slovencev iz javnega življenja, ki ne morejo biti alternativa niti glavni krivci, saj je pokvarjena sama struktura, ki vsak označevalec posrka in izniči njegove individualne posebnosti. Imena postanejo številke, ki seštevajo in odštevajo samo še vrednosti, so katalizator za pretok kapitala, v operativnosti svoje funkcije so popolnoma nadomestljiva. Hkrati pa so pod lastnimi individualnimi imeni predstavljeni performerji, ki še kako »štejejo«. S transparenti z lastnimi imeni si morajo šele izboriti lastno pozicijo onkraj gole številke.

Imena na tleh so imena s seznama, ki jim v imaginacijski situaciji, skozi katero nas vodi spretno napisan projiciran tekst z ravno prav suspenza, razbijamo gobce. Po drugi strani pa se tem imenom pridružujejo tudi imena ljudi, povezanih z umetnostjo, ki jih prebira režiser Janša, mnogi so prisotni v dvorani. Ta imena se priključijo imenom prostovoljcev, ki hodijo na oder in se predstavljajo. Gre za en seznam, ali jih je več? Smo manipulirani ali agitirani? Je to zbiranje podpisov za še en referendum? Peticija? Revolucija? Stalinova čistka? Kdo je naslednji? Je to sploh pomembno? To sploh kaj spremeni?

Povedano drugače, predstava je vzorčen primer nietzschejanske levice, kakor jo je pred kratkim vsaj deklarativno formirala slovenska filozofinja. Njena škratovska pozicija s kladivom razbija vsako vase gotovo mesto pozicije izjavljanja, tudi svoje. Posnetki direktorjev produkcijskih in festivalskih hiš iz treh držav na projekciji naštevajo kopico imen gostujočih umetnikov, a se jim pri tem zatika, inflacija kulturnih dogodkov je povzročila amnezijo in zreducirala dogodke na prazen niz označevalcev. Če naj bo tudi ta predstava še ena v nizu kulturne hiperprodukcije v službi kapitala, potem verjetno nima smisla. Če naj bo to pisanje še eno v nizu tako imenovanega kritiškega pokrivanja tekočih umetniških dogodkov, potem sigurno nima smisla.

Zato to ni bila predstava o šoku, niti o bivši Jugi. To ni bila »predstava o«, ampak »boj med« oziroma »boj s« pozicijo današnjega časa iz te pozicije same, pri čemer gre za deleuzovsko težnjo opraviti s sodbo, ki se v našem času prerada izteka v pasivni cinizem. A hkrati, ko to ni bila »predstava o«, se je »borila z« vsemi silnicami in tumorji, ki jo grizejo in hkrati napajajo: od šoka in spektakla, do paradoksov nacionalnosti, nasilja, ne/možnosti upora in tako dalje in tako naprej.

Grgranje slovenske himne, nasilje brisanja imen s potom lastnega telesa, izpovedi »kaj vse mi gre na kurac v 90 sekundah« in »česa vsega sem kriva«, so nekateri prizori, ki po liniji afektivne produkcije, ki je vkorporirana v kapitalistično konzumacijo, izčrpava telesa performerjev. Gledalci se kot potrošniki kulture napajajo z dodano vrednostjo nematerialnega dela.

Pred koncem pa se logika obrne. Odštevanje, ki ga producirajo performerji, se nikoli ne konča, suspenz cilja gledalca prisili k participaciji, da bi pospešil odrešilen, da ne rečemo katarzičen, a s tem jalov konec. A po odštevanju sledi še štetje od ena do – zdi se, da neskončno - ki gledalca onemogoči na mestu publike, vanj se naseli čisto telesen občutek, tako tipičen za današnji čas: Nekaj je treba narediti – a kaj? In kdaj? Je bolj modro potrpežljivo čakati, da to stori kdo drug prvi? Koliko časa bomo še zdržali pritisk absurda? Je »prava« akcija, če odidem ali če ostanem? »If I stay there will be trouble, if i go there will be double.« Paraliza in zmeda razpršene multitudine, ki doživlja krizo politične subjektivacije, je razgrnjena tudi med občinstvom. Zakaj se vedno zatakemo že pri prvem vprašanju? Kaj nam brani, da poskusimo takole: »Mi smo 15o«. To je storil tudi Janša. Če smo bili dovolj potrpežljivi, seveda.

20, 19, 18, 17, 16, 15o je odštevala Pia Brezavšček.